

Integer handelen praktijkgericht bespreken

Integer handelen praktijkgericht bespreken

In dit document vind je drie methoden die je kunnen ondersteunen om in de fractie, raad/staten/ algemeen bestuur in gesprek te gaan over integriteit en het afwegen van belangen.

Het zijn drie vormen van intervisie/reflectie. Het is dan ook verstandig om dit te doen met een groep mensen die je al kent of die van plan is dit een aantal keren samen te doen. De ideale groepsgrootte is 6-8 deelnemers en het is verstandig om steeds één iemand te vragen op de tijd te letten, te zorgen dat alles aanwezig is en dat er na afloop een kort verslag wordt gemaakt. Dat is ook degene die in de gaten kan houden dat de stappen uit de werkvorm worden gevolgd.

Het is steeds de bedoeling dat één iemand een dilemma, probleem of casus inbrengt. Hou het concreet, maak het niet te gezellig en zorg voor een ongestoord samenzijn van ongeveer 1,5 uur. Zorg dat je voldoende tijd hebt om kort te evalueren aan het eind.

Ieder werkvorm ondersteunt je op een andere manier in het gesprek over integriteit:

- de werkvorm 'dilemma reflectie' is bedoeld om in de dagelijkse praktijk een moment te nemen om heel bewust de verschillende belangen in een concrete casus zichtbaar te maken en die bewust af te wegen;
- de werkvorm 'ontwikkel je denkgereedschap' is handig als je door alle details het zicht op de waarden die je inzet om tot afweging te komen uit het oog bent verloren;
- de 'perspectieven methode' kun je inzetten om eenzelfde vraag eens vanuit meerdere perspectieven te bekijken en voorkomt dat je te eenzijdig gericht bent in het behandelen van dossiers. Het helpt je ook om in een concrete situatie de gevolgen op meerdere niveaus in beeld te brengen.

Dilemma reflectie

Doel: alle factoren die relevant zijn of een rol spelen in het dilemma inventariseren en waarderen.

Nodig: 3 flaps en stiften

Stap 1: Dilemma (5 minuten)

- de inbrenger is aan het woord
- beschrijf de casus of het dilemma kort en concreet
- kies een korte formulering en schrijf deze op flap 1

Stap 2: Bevorderende factoren (15 minuten)

- de groep is aan het woord
- de groep bedenkt factoren die helpen om een uitweg uit het dilemma te vinden
 - vanuit de inbrenger zelf (ik)
 - vanuit team/collega's (wij)
 - vanuit de organisatie (het)
 - vanuit de samenleving (globe)
- alle factoren worden opgeschreven op flap 2

Stap 3: Belemmerende factoren (15 minuten)

- de groep is aan het woord
- de groep bedenkt factoren die beperkend werken bij het vinden van een uitweg uit het dilemma
 - vanuit de inbrenger zelf (ik)
 - vanuit team/collega's (wij)
 - vanuit de organisatie (het)
 - vanuit de samenleving (globe)
- alle factoren worden opgeschreven op flap 3

Stap 4: Scoor alle factoren (5 minuten)

- de inbrenger mag alleen aan de slag
- alle factoren krijgen een score op een schaal van 1 - 10
- 10 is erg belangrijk/waardevol, 1 is niet belangrijk/waardevol

Stap 5: Herformuleer (5 minuten)

- de inbrenger is aan het woord
- als alle factoren in beeld zijn, is het dilemma dan nog hetzelfde?
- kies evt een nieuwe formulering van het dilemma en schrijf die op flap 1

Stap 6: Vergroten/verkleinen (20 minuten)

- de groep is aan het woord
- bespreek hoe belemmerende belangrijke factoren verkleind kunnen worden en hoe bevorderende belangrijke factoren vergroot kunnen worden
- waar heeft de inbrengen invloed op, wat zou het beste werken?
- schrijf tips bij de factoren

Stap 7: Conclusie en actieplan (10 minuten)

- de inbrenger is aan het woord
- trek conclusies: wat kun je doen om een uitweg te vinden?
- maak een concreet actieplan en schrijf dat op flap 1

Ontwikkel je denkgereedschap

Doel: op zoek naar de diepere waarden die je handelen in een situatie kunnen bepalen

Nodig: Aantekendblok

Stap 1: Verhalen verzamelen (15 minuten)

- De inbrenger is aan het woord en heeft een vraag/dilemma of afweging
- Hij/zij vertelt drie verhalen die iets met deze vraag te maken hebben, 3 soortgelijke situaties, die uit heden/verleden of verschillende contexten mogen komen
- de groep is stil

Stap 2: Op zoek naar patronen (15 minuten)

- de groep bespreekt de verhalen, wat spreekt aan en waarom?
- is er sprake van een herkenbaar patroon aan gedrag?
- is dat blokkerend of juist niet?
- wat zijn de succesfactoren in de verhalen?
- wat zijn de waarden die uit deze verhalen spreken?

Stap 3: Perspectief (15 minuten)

- gezamenlijk gesprek
- biedt het zicht op een ander perspectief?
- biedt het zicht op dominante waarden die gedrag bepalen?

Stap 4: Inzicht (5 minuten)

- de inbrenger vertelt welke inzichten hij/zij opdoet uit de analyse
- terug naar de vraag: is die nog steeds hetzelfde?

Stap 5: Andere verhalen (20-30 minuten)

- de deelnemers vertellen ieder een eigen verhaal, vergelijkbaar aan dat van de inbrenger
- verschillende ervaringen worden gedeeld en bieden zicht op andere perspectieven en andere waarden

Stap 6: Nieuw verhaal (10 minuten)

- de inbrenger verzint een nieuw verhaal bij de vraag, bijvoorbeeld in de vorm van een metafoor
- welke nieuwe waarden, perspectieven en gedrag gaan in de toekomst een rol spelen bij deze vraag?

Perspectieven methode

Doel: meerdere perspectieven op een situatie verkennen alvorens een beslissing te nemen

Nodig: 2 flaps verdeeld in 4 vlakken (laat in het midden ruimte voor de vraag)

Stap 1: Informatie verzamelen (10 minuten)

- de inbrenger is aan het woord
- vertel wat de casus of de vraag is
- de groep mag alleen verhelderende vragen stellen
- de vraag of te maken afweging wordt in het midden van flap 1 gezet

Stap 2: Perspectieven onderzoeken (30-40 minuten)

- iedere vlak op de flap staat voor een perspectief
- ieder perspectief wordt in 5-10 minuten besproken, de gespreksleider bewaakt dat het over dat perspectief blijft gaan
- de perspectieven zijn:
 - ☺ Realisme: concreet waarnemen (praktisch, verplichtingen, hier en nu)
 - ☺ Intuïtie: intuïtief waarnemen (beelden, visie, stimulerend)
 - ☺ Denken: van een afstand waarnemen (logisch, redelijk, overzicht)
 - ☺ Gevoel: gevoelsmatig waarnemen (persoonlijk, sfeer, invoelend, betrokken)
- vanuit ieder perspectief reageren de deelnemers op de casus, wat zien ze gebeuren, denk niet te lang na, schrijf losse gedachten op
- de observaties worden in de verschillende vlakken opgeschreven op flap 1

Stap 3: Observaties delen (10 minuten)

- per vlak worden de observaties besproken, wat valt op?
- wat is de betekenis van de observaties?
- vul aan op de flap of onderstreep

Stap 4: Herformuleren (2 minuten)

- de inbrengen bekijkt of dit tot een aanpassing van de vraag moet leiden
- een nieuwe of dezelfde vraag komt in het midden van flap 2 te staan

Stap 5: Oplossingen verzinnen (15 minuten)

- alle deelnemers verzinnen oplossingen
- dit gaat weer vanuit de 4 perspectieven. waarbij nu geen observaties, maar oplossingen worden voorgesteld die passen binnen dat perspectief
- de inbrenger kiest aan het einde de oplossingen die hem/haar het beste lijken (en in welk perspectief valt dat?)

Stap 6: Actieplan (10 minuten)

- de inbrenger maakt een plan om aan de slag te gaan met de gekozen oplossingen
- de groep bedenkt hoe ze hierbij kunnen ondersteunen